

De Blauwe Ton laat kinderen zelf spelen

www.deblauweton.nl info@deblauweton.nl Martin van Rooijen

Veel Aandacht en interesse voor de 'Playwork' benadering: een andere kijk op het vrije spelen van kinderen en hun vrije tijd

Op 15 april jl. zat een groepje medewerkers uit diverse Utrechtse speeltuinen klaar om meer te horen van de aanpak die 'playworkers', speelwerkers gebruiken in Engeland. Na afloop waren de reacties positief en men wil graag een vervolg. De theorie en praktijk van deze werkwijze sluit blijkbaar goed aan bij hoe zij met kinderen willen omgaan en bij een behoefte om zich verder te ontwikkelen. Goed nieuws: er komt een herhaling van deze workshop in juni en in het najaar een praktijktraining.

Playwork is een werkwijze om kinderen (meer) ruimte en autonomie in hun spelen te geven en geeft begeleiders een model om hun handelen te verwoorden, te ontwikkelen en te evalueren. Het komt uit Groot Brittannië waar het ontwikkeld is in de 'adventure playgrounds', en benadrukt het belang van de eigen inbreng van kinderen en hun vrije spelen. In deze workshop werd het 'PARS Playwork' model toegelicht:

De **filosofie**: "Het spelen is de zaak van kinderen zelf" (*Lambert, 1974*). Dit betekent dat kinderen zelf de inhoud en intentie van hun spel bepalen en controleren, door het volgen van hun eigen instincten, ideeën en interesses, op hun eigen manier, om hun eigen redenen. Wij moeten dus zo veel mogelijk voorkomen dat we het vrije spelen 'vergrotemensen' (van het mooie maar lastig vertaalbare begrip *adulteration*) en daarmee het spel van kinderen verzwakken of verknoeien. Zo zorgen we ervoor dat we niet de ideeën en zorgen van volwassenen plaatsen boven de ideeën en wensen van kinderen

De 7 **theorieën**: Een hiervan is het idee van 'affordances', het bieden van passende/geschikte gebruiksmogelijkheden voor elk kind, voor elke speelsituatie door te zorgen voor veelzijdigheid, flexibiliteit en voor complexiteit in de speelmogelijkheden.

De 4 **methoden**: Bijvoorbeeld het vaak lastigste onderdeel van het begeleiden van het vrije spelen, om 'actief niets te doen'. De playworker noemt dit *containment*, terughoudendheid en zelfbeheersing is misschien wel de belangrijkste opdracht van de begeleider. Want zoals de ervaren playworker Jack Lambert zei: "Steeds opnieuw doen er zich situaties voor waarbij het veel eenvoudiger is om in te grijpen en een paar opdrachten uit te delen" (1974).

En de 12 **technieken**: Hierbij kan je denken aan hoe je op een onopvallende manier luistert naar spelende kinderen, '*latent listening*', om eventuele behoeften te signaleren en te bedenken of jij hierbij nodig bent.

Een belangrijke rol bij PARS Playwork speelt reflectie en evaluatie, door jezelf continu en achteraf met collega's de vraag te stellen of je acties overeenkomen met je intentie en het gewenste resultaat hebben voor de ondersteuning van de kinderen. Tot slot helpt het PARS-model om hiervan te leren en je verder professioneel te ontwikkelen.

Met nadruk gaat het hierbij niet alleen om de begeleiding van de kinderen tijdens het spelen, maar om hoe professionals en vrijwilligers kinderen ondersteunen in hun vrije tijd. Hiermee sluit het denk ik goed aan bij de rol die Utrechtse speeltuinen willen spelen ten aanzien van de kinderen uit de buurt.

Quotes:

“Ik wil graag een vervolg, dit is echt mijn interesse, bedankt, ben weer opgeladen met inspiratie.”

“Ik vond het ook heel erg leuk, kijk uit naar vervolg!”

“Het geeft weer nieuwe inspiratie.”

“Ja dank je wel! Het was weer even goed om te horen en zeker het los laten voor in de speeltuin en eigenlijk ook voor thuis met de kids. “

Vervolgaanbod PARS Practicals Playwork, een praktijktraining voor professionals en vrijwilligers die willen weten hoe je Playwork in de eigen praktijk kan toepassen, en je handelen kunt verwoorden, ontwikkelen en evalueren. Najaar 2021, een training van 6 uur, verdeeld over 4 bijeenkomsten van 90 minuten.

Martin van Rooijen, pedagoog en onderzoeker, en de eerste gecertificeerde trainer van PARS Playwork in Nederland. Hij was destijds als coördinator bouwspeeltuinen betrokken bij het opzetten van de speeltuinen De Albatros en De Balijs in Leidsche Rijn, en kent daardoor de praktijk van het spelende kind van nabij. Voor vragen en opmerkingen: info@deblauweton.nl www.deblauweton.nl

Links:

Deze workshop is gebaseerd op het PARS Playwork model, zie voor verdere informatie: <https://commonthreads.org.uk/index.php/about-pars/> .

Blog en vlog van Nederlandse deelnemer Masterclass PARS Playwork: <https://buitenpaden.nl/kinderen-kinderen-laten-zijn/>

Enthousiasme van organisatie die training heeft gehad en nu Playwork in pedagogisch beleid heeft opgenomen: <https://www.huis-de-b.nl/post/playwork-in-huis> en <https://www.huis-de-b.nl/pedagogisch-beleid>

Een Engelstalig filmpje: <https://www.youtube.com/watch?v=sKsnR5PHv10>